

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva v případě domácího násilí: **Případ Eremia a ostatní proti Moldavské republice** (28. května 2013 – není konečný):

V rozhodnutí Eremia a ostatní proti Moldavské republice Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že Moldavská republika porušila Články 3, 8 a Článek 14 ve spojení s Článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“), když nezabránila manželovi (pracujícímu jako policista), aby opakovaně bil svou manželku před jejich dvěma náctiletými dcerami. Stěžovatelkami v tomto případě byly tři ženy moldavské národnosti; první stěžovatelka, Lilia Eremia, a její dvě dcery (druhá a třetí stěžovatelka, Doina a Mariana Eremiovy). Matka byla opakovaně bita svým manželem policistou v přítomnosti jejich dvou dcer. Kromě fyzického a duševního utrpení matky byla nepříznivě ovlivněna i psychická pohoda obou dívek.

Skutkový stav:

Na žádost první stěžovatelky byl vydán ochranný příkaz proti násilnickému manželovi, který však tento příkaz nerespektoval. Nakonec se moldavské soudy postavily na stranu manžela, když přijaly jeho odvolání a částečně ochranný příkaz zrušily. První stěžovatelka podala trestní oznámení a tvrdila, že na ni byl ostatními policisty vyvíjen nátlak, aby trestní oznámení vzala zpět. Přesto, že bylo trestní vyšetřování nakonec zahájeno, a byly nalezeny podstatné důkazy o manželově vině, státní zástupce rozhodl o pozastavení vyšetřování na jeden rok s podmínkou, že vyšetřování bude obnoveno, pokud manžel v průběhu té doby spáchá další delikt. Státní zástupce své rozhodnutí založil na úvaze, že manžel se dopustil „méně závažného deliktu“ a „nepředstavuje nebezpečí pro společnost“.

Tvrzení stěžovatelek:

Všechny tři stěžovatelky tvrdily, že došlo k porušení Článku 3 Úmluvy. První stěžovatelka, která se opírala o tento článek, si stěžovala, že úřady ignorovaly domácí týrání a neprosadily závazné soudní rozhodnutí. Obě dcery pod tímto článkem založily stížnost na skutečnosti, že byly svým otcem verbálně uráženy a byly svědky útoků na jejich matku.

Všechny tři stěžovatelky si také stěžovaly na základě Článku 14 (Zákaz diskriminace při užívání práv a svobod podle Úmluvy) ve spojení s Články 3 a 8 (Respektování soukromého a rodinného života). Obvinily moldavské orgány, že „neaplikovaly domácí legislativu určenou k umožnění ochrany před domácím násilím jako výsledek předpojatých názorů na úlohy ženy v rodině.“

Zjištění soudu:

1) Porušení Článku 3 ve vztahu k první stěžovatelce na základě následujícího:

- První stěžovatelka byla obzvláště zranitelná. Nebezpečí pro její fyzickou a psychickou pohodu bylo „dostatečně bezprostřední a vážné, aby vyžadovalo rychlé jednání orgánů“ (Bod 61 Rozhodnutí).
- „Orgány nevzaly v úvahu dopad takového selhání vynucení soudního příkazu na policistovi na veřejný pořádek a nezahájily trestní řízení (...).“ (Bod 63 Rozhodnutí).
- „Dle názoru soudu pozastavení trestního vyšetřování ... mělo za takových podmínek spíš účinek ochrany manžela před trestní odpovědností, než zabránění mu v páčání dalšího násilí na stěžovatelce (...).“ (Bod 65 Rozsudku).
- **Jako důsledek „soud konstatuje, že Stát nezajistil dodržení přímých závazků z Článku 3 Úmluvy.“** (Bod 66 Rozsudku).

2) Porušení Článku 8 Úmluvy ve vztahu k druhé a třetí stěžovatelce

Soud nezkoumal stížnost podle Článku 3 ve vztahu ke dvěma dcerám, namísto toho se na základě předchozí judikatury rozhodl posoudit jejich stížnost podle Článku 8 Úmluvy (Respektování soukromého a rodinného života, což zahrnuje fyzickou a psychickou integritu osob):

- Skutečnost, že druhá a třetí stěžovatelka musely být opakovaně svědky násilí jejich otce na jejich matce, nepříznivě ovlivnila jejich psychickou pohodu: „Dle názoru soudu toto

odpovídá zásahu do práva druhé a třetí stěžovatelky na soukromý život a respektování jejich domova ve smyslu Článku 8 Úmluvy.“ (Bod 74 Rozhodnutí).

- *Orgány si byly plně vědomy porušení ochranného příkazu manželem první stěžovatelky a jeho výhrůžného a urážlivého chování „nejen k druhé a třetí stěžovatelce, ale také vlivu takového chování na druhou a třetí stěžovatelku. Nicméně ... téměř nic nebylo podniknuto, aby bylo zabráněno opakování takového chování...“ (Bod 78 Rozhodnutí).*
- *Tudíž „soud uzavírá, že národní orgány plně nedodržely své přímé závazky z Článku 8 Úmluvy.“ (Bod 79 Rozhodnutí).*

3) Porušení Článku 14 ve spojení s Článkem 3 Úmluvy ve vztahu k první stěžovatelce

- *Soud odkazuje na svá zjištění v případě *Opuz*, podle nichž „selhání státu při ochraně žen před domácím násilím porušuje jejich právo na rovnoprávnou ochranu zákonem“ a „toto selhání nemusí být záměrné.“ (Bod 85 Rozhodnutí).*
- *Soud uzavřel, že odmítnutí urychlit urgentní projednání žádosti o rozvod, neprosazení ochranného příkazu a urážka první stěžovatelky navržením smíru vzhledem k tomu, že „není první ani poslední žena, kterou bije její manžel“ (Bod 87 Rozhodnutí), a pozastavení trestního řízení odpovídalo „opakovanému promíjení takového násilí a reflektuje diskriminující přístup vůči první stěžovatelce jako ženě“ (Bod 85 Rozsudku).*
- *Soud zjistil porušení Článku 14 ve spojení s Článkem 3 ve vztahu k první stěžovatelce a rozhodl se nezkoumat stížnost na základě Článku 14 ve spojení s Článkem 8 odděleně, vzhledem k tomu, že to nevyvolalo žádné samostatné otázky.*

4) Soud rozhodl, že Moldavská republika musí zaplatit stěžovatelkám 15.000 EUR za nemajetkovou újmu a 2.150 EUR za náklady a výdaje.